

призначена для оцінки програм групового догляду за дітьми шкільного віку від 5 і старше (до 12 років) у тому числі за дітьми з вадами у позашкільний час на засадах субшкал, параметрів і індикаторів.

Список літератури

Early Childhood Environment Rating Scale®, Third Edition URL: <https://ers.fpg.unc.edu/scales-early-childhood-environment-rating-scale-third-edition> (дата звернення: 23.10.2023)

Family Child Care Environment Rating Scale®, Third Edition (FCCERS-3™) URL: <https://ers.fpg.unc.edu/family-child-care-environment-rating-scale%C2%AE-third-edition-fccers-3%E2%84%A2> (дата звернення: 23.10.2023)

Infant/Toddler Environment Rating Scale®, Revised (ITERS-R™) URL: <https://ers.fpg.unc.edu/infanttoddler-environment-rating-scale%C2%AE-revised-iters-r%E2%84%A2> (дата звернення: 23.10.2023)

School-Age Care Environment Rating Scale®, Updated Edition (SACERS-U™) URL: <https://ers.fpg.unc.edu/school-age-care-environment-rating-scale%C2%AE-updated-edition-sacers-u%E2%84%A2> (дата звернення: 23.10.2023)

УДК 378.4:[352.07:338.246.8]

Чайка Інна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту,

Полтавський університет економіки і торгівлі

nchajca@ukr.net

<http://orcid.org/0000-0002-8489-3015>

Козоріз Тетяна ,

Магістр,

Полтавський університет економіки і торгівлі,

kozoriztetiana20@gmail.com

УНІВЕРСИТЕТИ У ПОВОЄННОМУ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Громада, яка має на своїй території університет, володіє потенціалом повоєнної трансформації свого регіону шляхом навчання людей і реалізації результатів досліджень. Формування університетського багатоцентрового кластеру певної тематики, поєднання в його межах освіти з дослідженнями та подальшим практичним їх застосуванням є способом реалізувати «третю місію» університетів, яка розуміється як «економічна та соціальна місія університетів щодо їх внеску у розвиток громад та територій [1, с. 123] і втілюється через такі основні сфери: трансфер технологій та інновації, безперервна освіта, соціальна участь [2]. Утворення мосту між наукою, промисловістю (сферою послуг) та суспільством дає розвиток стартапам малих і середніх підприємств. «Здійснити рух за межі діяльності університету в регіональну соціально-економічну систему та стати реальним партнером у рамках поточної трансформації і процесі змін є проблемним навіть для великих університетів прикладних наук» [3, с. 371]. Тому на початковому етапі необхідно визначитись із основоположними принципами та виокремити етапи формування університетського багатоцентрового кластеру.

Загальну структуру системи дій, якою можна скористатися при утворенні кластеру, запропонував Г. Рополь [4, с. 102] у вигляді трирівневої моделі загальної системи діяльності, яку можна застосувати до будь-якого виду систем: соціальних, технічних, економічних,

біологічних та ін. (рис., ліва частина). Системи, які у ній описані, розглядаються автором як носії часткових функцій.

Так, система виконання (СВ) взаємодіє з оточуючим середовищем через певні «речі» - матеріальну частину процесів, що відбуваються у кластері. Інформаційна система (ІС) може бути ІТ або система документообігу тощо. Система цілепокладання (СЦ) є своєрідним «розумовим апаратом» - тут відбувається аналіз та інтерпретація даних, у тому числі з залученням штучного інтелекту. У правій частині рис. запропоновано авторське бачення загальної структури системи дій для університетського кластеру, що демонструє його внутрішні компоненти і зв'язки у загальному вигляді – на рівні моделі, теоретичної побудови. При цьому кожна з підсистем є носієм часткових функцій системи, що дозволяє з допомогою структурного аналізу з'ясувати значення окремого соціального явища для функціонування і розвитку всієї системи як цілого.

Окремим підсистемам відповідають власні категорії входу та виходу даних забезпечення взаємозв'язку для збереження незмінності структури всієї системи та забезпечення процесів трансформації внутрішніх підсистем.

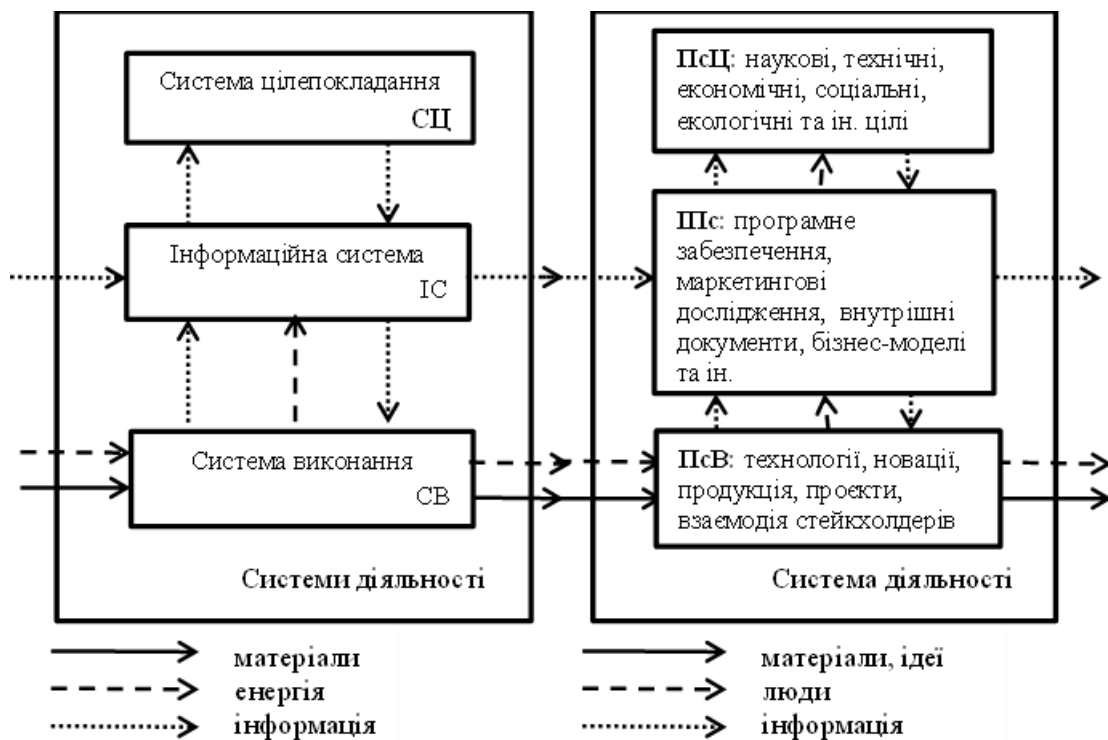

Рис1. Загальна структура системи дій за Г. Рополем (зліва) і авторська інтерпретація для університетського багатоцентрового кластеру (справа)

Як видно з рис. (права частина), структура системи включає три підсистеми. Сполучною ланкою при цьому є Пс, яка працює з інформаційними ресурсами. Тут відбувається накопичення, обробка і передача інформації про умови зовнішнього середовища та внутрішнього середовища самої системи, що забезпечує зв'язок всіх підсистем.

Функція контролю у системі покладається на ПсЦ, а також тут відбувається остаточний відбір інформації, опрацьованої в Пс, яку необхідно в подальшому сприйняти всієї системою. Входи і виходи системи дій багатоцентрового кластеру – це керовані потоки, що об'єднують науковців зі стейкхолдерами приватного та (або) державного сектору.

Загалом же система покликана надавати послуги з розвитку бізнесу, інфраструктури, створення інновацій, започаткування стартапів, набуття учасниками нових навичок тощо. При цьому має бути забезпечено чіткий механізм координації спільної діяльності та обміну отриманими результатами з метою максимізації результативності для всіх учасників багатоцентрового кластеру, подальшого розвитку спільних проєктів.

Основоположними принципами формування необхідної інституційної основи функціонування університетського багатоцентрового кластеру мають бути:

1. Співробітництво у межах кластеру ґрунтується не на конкуренції учасників, а на доповненні можливостей один одного з метою отримання ефекту синергії від цієї діяльності.
2. Дотримання в управлінні партисипативних методів прийняття рішень, встановлення цілей і напрямів розвитку, що передбачає демократизацію і децентралізацію управління за рахунок партнерської участі стейкхолдерів у цих процесах.
3. Трансдисциплінарний підхід до виконання проєктів – «читання» завдання з унікальної точки сприйняття залучених виконавців.
4. Фокус уваги не лише на комерціалізації результатів, а ширший – на створенні суспільної доданої вартості.
5. Застосування холістичного маркетингу як цілісного підходу до планування, розроблення і впровадження маркетингових програм, процесів і заходів, що забезпечують функціонування кластеру.

Список літератури

Сич Т.В. Роль уряду щодо впровадження третьої місії в українських університетах в умовах євроінтеграції. *Публічне управління та митне адміністрування, Спецвипуск. 2022. С. 123-128. URL: <http://surl.li/ndlub> (дата звернення: 10.11.23)*

Benneworth P., Zomer A. The rise of the university's Third Mission (Bd. Reform on higher education in Europe). 2011. URL: <http://surl.li/ndluj> (дата звернення: 10.11.23)

Wolff C. Management of an Industry-University-Cluster: ruhrvalley. *Project Management Development. Practice and Perspectives Sixth International Scientific Conference on Project Management in the Baltic Countries. 2017. April 27-28, Riga, University of Latvia. P. 370 – 380. URL: <http://surl.li/ndlus> (дата звернення: 10.11.23)*

Ropohl G. Allgemeine Technologie, Eine Systemtheorie der Technik, 3. überarbeitete Auflage, Universitätsverlag Karlsruhe. 2009. 363 s. (дата звернення: 10.11.23)

УДК 330.1

Шусть Василь,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри практичної психології,
Маріупольський державний університет,
v.shust@mdu.in.ua
ORCID: 0000- 0001-5201-8489

ПЛАНЕТАРНЕ МИСЛЕННЯ В.І.ВЕРНАДСЬКОГО В КОНТЕКСТІ ПОШУКУ ШЛЯХІВ ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ СВІТУ

Проникнення у свідомість мислителя завдання є нерозв'язним, але ніхто ще не відмовлявся від можливості його вирішення. Чим складніша реальність, з якою стикається людина, як представник свого покоління та сучасник трагічних протиріч розвитку людства, тим більше зусиль докладається у спробах вийти за купол «кришталевого склепіння» сучасного знання людства. Володимир Вернадський відноситься до тих мислителів, які